

PROFIEL VAN “GROENE ZORG” VERLENENDE BEROEPEN MAART 2014

Inhoud

1. Beroepsprofiel

- a. Begrip en doel
- b. Beroepscategorieën
- c. Toetsing, vaststelling en legitimatie

2. Beroepsinhoud

3. Profiel en werkvelden

- a. Natuur- en wandelcoach
- b. Werkbegeleider in natuur of tuin (niet zelfstandig)
- c. Tuin- of natuurtherapeut (niet zelfstandig)
- d. Zelfstandig gevestigd tuintherapeut/zorgaanbieder in het groen

4. Doelgroepen

- a. Analyse en planmatige, methodische behandeling/begeleiding
- b. Geschiktheid groene zorg
- c. Interventies
- d. Werkrelatie
- e. Werkwijzen
  - 1. Steunende werkwijzen
  - 2. Klantgerichte werkwijzen
  - 3. Inzicht gevende werkwijzen

5. Beroepstaken

- a. Begeleiding/coaching/behandeling cliënten
  - 1. Aanmelding, intake en onderzoek
  - 2. Diagnose indicatie
  - 3. Begeleidingsplan en afspraken
  - 4. Overige taken
- b. Organisatie
  - 1. Samenwerking rond begeleiding
  - 2. Samenwerking in een organisatie
  - 3. Beheer randvoorwaarden
- c. Professionele ontwikkeling
  - 1. Ontwikkeling en onderhouden beroepscompetenties
- d. Onderwijs en onderzoek
  - 1. Overbrenging kennis en ervaring aan anderen
  - 2. Ontwerp begeleidingsvormen
  - 3. Profilering groene zorg verlenende beroepen

Bijlage: Opleiding en accreditatie

1. Beroepsprofiel

a. Begrip en doel

Een beroepsprofiel beschrijft de beroeps categorieën van de groene zorgverlener in al zijn facetten. Het profiel maakt een essentieel onderdeel uit het kwaliteitsbeleid van de Beroepsvereniging Groene Zorg (BVGZ). Doel van het beroepsprofiel is het kader aan te geven waarbinnen de uitoefening van het beroep van groene zorgverlener plaats vindt.

Het beroepsprofiel dient als uitgangspunt voor de professionaliteit van de beroepsgroep.

De BVGZ is in overleg over de erkenning van het beroepsprofiel met externe partijen. Hierbij zijn en worden de leden van de BVGZ, opleidingsinstituten, universiteiten, onderzoekers, cliënten, werkgevers, zorgverzekeraars, overheid en andere belanghebbende partijen betrokken.

b. Beroeps categorieën

De BVGZ onderscheidt binnen het beroepsprofiel vier verschillende categorieën:

1. Natuur en/of wandelcoach
2. (Werk)begeleider in natuur of tuin (niet zelfstandig)
3. Tuin- of natuurtherapeut (niet zelfstandig)
4. Zelfstandig gevestigd tuintherapeut

Overall waar gesproken wordt over groene zorgverlener wordt verwezen naar degenen die werkzaam zijn in één van de hierboven genoemde categorieën.

Het beroepsprofiel beschrijft de gemeenschappelijke kenmerken van bovenstaande categorieën. Het profiel verduidelijkt de inhoud van het werk van de beroepsgroep en beschrijft de daarvoor benodigde competenties. Daarnaast beschrijft ze op welke wijze de kwaliteit van de beroepsuitoefening wordt bewaakt. Een vakinhoudelijke uitwerking is te vinden in de afzonderlijke beroeps categorieën.

Het op 13 december 2013 vastgestelde "Opleiding en accreditatie" is een wezenlijk onderdeel van dit beroepsprofiel. Hierin zijn de competenties, de benodigde praktijkervaring, en de voortgang in professionele ontwikkeling verder beschreven en uitgewerkt.

c. Toetsing, vaststelling en legitimatie

Het profiel is door professionals binnen de BVGZ getoetst en vastgesteld.

2. Beroepsinhoud

Binnen de (geestelijke) gezondheidszorg is groene zorg zoals natuur- en wandel coaching, tuintherapie en landbouwzorg een betrekkelijk nieuw specialisme. Sinds 1982 worden er opleidingen aangeboden op het gebied van landbouw en zorg en tuintherapie. Sinds het begin van deze eeuw worden er ook opleidingen op het gebied van natuur en/of wandelen in combinatie met coaching aangeboden. Het vakgebied ontwikkelt zich in hoog tempo. De ontwikkelingen in de zorg vragen om een aanpak waarbij de ontwikkeling en ontplooiing van cliënten centraal worden gesteld. Daarnaast is er een grote vraag naar stresspreventie en -reductie. De nadruk ligt steeds meer op het verkrijgen van zelfinzicht, persoonlijke ontwikkeling en het nemen van verantwoordelijkheid.

In dit proces neemt de groene zorg die het bewegen, werken en creatief bezig zijn in de natuurlijke omgeving als middel hanteert, een belangrijke plaats in. Geschoolde groene zorgverleners richten zich erop om individuen en groepen te laten deelnemen aan activiteiten in de natuurlijke omgeving die ervaringen en inzichten bieden die hen als persoon zo veel mogelijk tot hun recht laten komen. Profiel van "groene zorg" verlenende beroepen maart 2014

Groene zorgverleners leggen het accent op de inspirerende, helende en therapeutische effecten van (het werken in) de natuurlijke omgeving, de relatie met de natuur en het al dan niet toewerken naar reflectieve, productieve en/of kunstzinnige resultaten. De groene zorgverlener begeleidt dit proces zodanig, dat de beleving van en de vormgeving door de cliënt evenals de reflectie daarop een

bijdrage leveren aan de genezing en/of persoonlijke ontwikkeling van de cliënt. Ook in het onderwijs spelen de kennismaking en de omgang met de natuur al lange tijd een rol en wordt de vormende invloed en het pedagogische nut van schooltuinen en andere projecten in de natuurlijke omgeving onderkent.

3. Profiel en werkvelden

Groene zorgverleners maken op methodische wijze gebruik van de natuurlijke omgeving bij het begeleiden en/of behandelen van hun cliënten. Groene zorgverleners zijn werkzaam in alle uithoeken van de samenleving, zoals onder andere in de psychiatrische zorg, instellingen voor psychiatrische of pedagogische hulpverlening voor kinderen, zorg voor mensen met een verstandelijke beperking, op zorgboerderijen, (speciaal) onderwijs, vluchtelingenwerk, hulpverlening voor daders en slachtoffers van seksueel misbruik, justitiële hulpverlening, forensische psychiatrie, preventief werk in buurthuizen en in projecten ten behoeve van werkgelegenheid, re-integratie en arbeidsrehabilitatie, loopbaan- en levensloop-coaching, (school)tuinprojecten, enzovoort. BVGZ maakt daarom een onderverdeling in vier beroepscategorieën Groene zorgverlening.

a. Natuur- en/of wandelcoach

Een natuur- en/of wandelcoach is een professioneel opgeleide coach die individuen of groepen begeleidt tijdens wandelingen, creatieve oefeningen, rituelen en retraites. Tijdens de sessies wordt alles in de natuur of in de omgeving gebruikt als inspiratiebron om daarmee het proces van coaching te verrijken en te verdiepen. De natuur of de omgeving wordt daarmee een 'tweede' coach. Samen met de cliënt stelt de natuur- en/of wandelcoach begeleidingsdoelen vast

b. Werkbegeleider in natuur of tuin (niet zelfstandig)

(Werk) begeleiders zijn mensen die in opdracht van een organisatie, school of zorginstelling mensen begeleiden in natuur of tuin bij het uitvoeren van hun werkzaamheden. Zij werken vanuit hun eigen expertise. De begeleiding is gericht op het verhogen van prestaties, het opbouwen van vertrouwen en het verder ontwikkelen van capaciteiten bij cliënten, studenten of scholieren die zij begeleiden vanuit een medische, of sociaal pedagogische achtergrond. Afhankelijk van aard en doel van de begeleiding kan deze in het kader van een behandelplan plaatsvinden door te werken aan leerdoelen, behandeldoelen en/of het ontwikkelen van diverse vaardigheden.

c. Tuin- of natuurtherapeut (niet zelfstandig)

Een tuintherapeut is in dienst van een organisatie of instelling en draagt bij aan het behandelplan van een cliënt door het inzetten van de expertise op het specifieke vakgebied van tuin of natuur.

d. Zelfstandig gevestigd tuintherapeut/zorgaanbieder in het groen

Een zelfstandig gevestigd tuintherapeut voert een eigen praktijk en is in staat zelfstandig behandelplan van een cliënt op te stellen, uit te voeren en te evalueren op het specifieke vakgebied van tuin of natuur. Ook is deze in staat zelfstandig te opereren in het specifieke maatschappelijke veld van zorg en welzijn.

4. Doelgroepen

Groene zorg is in principe geschikt voor zeer uiteenlopende vraagstukken en dus ook voor zeer uiteenlopende doelgroepen. De vraagstukken die in de groene zorg aan de orde komen, hebben biologische, sociale en psychische componenten en kunnen zich afspelen op diverse levensgebieden en in verschillende levensfasen. Vaak zijn deze vraagstukken overwegend psychisch van aard of hangen ze samen met een levensfase, met ontwrichtingen van relaties en het sociale leven, met lichamelijke klachten, fobieën, de ordening van het dagelijks leven, verslaving, de opvoeding, het leren.

Groene zorgverleners dragen substantieel bij aan de behandeling, begeleiding en/of coaching van hun cliënten. Ze zijn bekend met het brede scala van psychosociale problemen en eventuele psychiatrische stoornissen. Met deze begrippen wordt ook verwezen naar ontwikkelingsstoornissen, (gevolgen van) lichamelijke of verstandelijke beperkingen, psychosomatische klachten en psychomotorische klachten.

Cliënten behoren tot alle lagen van de samenleving en tot alle leeftijdsgroepen.

Groene zorgverleners zijn werkzaam in verschillende werkvelden, zowel in individuele als groepsbehandeling/begeleiding, coaching, therapie/begeleiding en/of gezinstherapie/begeleiding.

a. Analyse en planmatige, methodische behandeling/begeleiding

Cliënten vinden zelfstandig hun weg naar de groene zorgverlener of worden verwezen door een behandelaar (arts/psychiater/psycholoog/gedragskundige). Groene zorgverleners leveren een bijdrage aan de diagnostiek door middel van hun observaties.

De groene zorgverlener voert analytisch onderzoek uit naar de aard, oorzaken en in stand houdende factoren van het vraagstuk van de cliënt. De groene zorgverlener gebruikt hierbij de kennis van de gangbare diagnostische systemen, aangevuld met eigen observaties in een natuurlijke omgeving.

De groene zorgverlener draagt bij aan of schrijft zelf een behandel- of begeleidingsplan.

Behandeling/begeleiding door de groene zorgverlener vindt op methodische en planmatige wijze plaats.

Daarnaast biedt de groene zorgverlener hieraan gelieerde vormen van begeleiding zoals voorlichting, preventie, advies en trainingen.

b. Geschiktheid groene zorg

Voor de meeste mensen is groene zorg een geschikt middel om verder tot ontwikkeling te komen. Globaal genomen zijn de volgende eigenschappen bepalend voor de geschiktheid van de inzet van groene zorg:

- Affiniteit met tuinieren of de natuur;
- Met de handen bezig willen zijn;
- Noodzaak om te aarden, contact maken met het eigen gevoel, het besef van de realiteit ontwikkelen;
- Omgaan met leven en dood, rouwen;
- Leren uiten van emoties;
- Anders vorm geven aan agressie en destructieve neigingen;
- Betrokken durven raken en bindingen aangaan;
- Problemen rond identiteit;
- Loslaten van dwangmatige beheersing;
- Leren verzorgen, nemen van verantwoordelijkheid;
- Afbakenen, grenzen stellen, een eigen plek maken, een veilige basis creëren;
- Naar buiten treden.

Contra- indicatie: Onoverwinnelijke afkeer van tuinieren, extreme smetvrees, ernstig acting out-gedrag.

c. Interventies

Groene zorgverleners interveniëren via groene / natuurlijke middelen voor het uitvoeren van de coaching/begeleiding/therapie, ondersteund door verbale interventies. Een 'interventie' is een ingreep in het proces waarmee de zorgverlener doelgericht sturing geeft aan het *handelen* van de Profiel van "groene zorg" verlenende beroepen maart 2014 cliënt en de *ervaringen* die deze opdoet. De ervaringen kunnen *receptief* worden opgedaan (bijv. een ontspanningsoefening doen, de natuur beleven), hebben een *actief* karakter (bijv. spitten, wieden, planten), of worden verkregen door een combinatie van receptieve en actieve werkwijzen (bijv. ontspannen door inspanning).

d. Werkrelatie

Groene zorgverleners besteden binnen de behandeling aandacht aan een goede werkrelatie met de cliënt. Die werkrelatie is een belangrijk middel om de cliënt te helpen aan de slag te gaan. De werkrelatie kan wanneer nodig, ook zelf het aangrijpingspunt van de interventies worden.

Betekenisverlening

Het gaat in de groene zorg niet louter en alleen om de ervaring. Een noodzakelijk onderdeel van groene zorg is het verlenen van betekenis aan de ervaringen die de cliënt gedurende de groene zorg (behandeling/begeleiding/therapie) opdoet, in relatie tot diens vraagstukken. Hierbij kan het gaan om het *verwoorden* van opgedane ervaringen. Ook kan het gaan om het leggen van verbanden. Dit kunnen verbanden zijn tussen de groene zorg/behandel-ervaringen en de gevoelens, gedachten en reacties van anderen, verbanden tussen de zorgsituatie en het dagelijks leven of verbanden tussen therapie-ervaringen en ervaringen uit het verleden of toekomstverwachtingen.

e. Werkwijzen

In overeenstemming met de doelstellingen volgen groene zorgverleners specifieke werkwijzen. Werkwijzen zijn categorieën van met elkaar samenhangende doelstellingen.

1. Steunende werkwijzen

Steunende werkwijzen zijn gericht op het voorkomen van achteruitgang in functioneren, het beperken van gevolgen van een stoornis of het op gang brengen van een gestagneerde ontwikkeling. Bij steunende werkwijzen zijn groene zorgverleners duidelijk aanwezig, doordat ze sturend meedoen en meedenken. Ze creëren structuur, veiligheid, moedigen aan of begrenzen de cliënt waar nodig.

2. Klachtgerichte werkwijzen

Klachtgerichte werkwijzen zijn gericht op het verminderen van klachten en hebben doorgaans een kortdurend karakter. Vaak zal de begeleiding/therapie vrij directief van aard zijn, met cognitief-gedragstherapeutische elementen en oefeningen en opdrachten die invloed hebben op de door de cliënt ervaren problemen. De klachtgerichte werkwijzen hebben zowel steunende als inzicht gevende kenmerken.

3. Inzicht gevende werkwijzen

Inzicht gevende werkwijzen zijn doorgaans gericht op het terugdringen van de stoornis, het verbeteren van psychosociaal functioneren of het (beperkt of verder reikend) inzicht verschaffen in aard en oorzaken van problematiek. Doel is een concrete gedragsverandering tot stand te brengen die een blijvend karakter heeft. Bij de inzicht gevende werkwijzen heeft een coach/begeleider/therapeut een meer terughoudende, spiegelende en soms confronterende rol. Het is over het algemeen de cliënt zelf die het tempo en de thema's bepaalt.

5. Beroepstaken

In dit profiel zijn alle beroepstaken opgenomen waarmee de groene zorgverlener te maken krijgt. Omdat groene zorgverleners in diverse werkvelden en met uiteenlopende doelgroepen werken, werkzaam zijn binnen instellingen of een eigen praktijk voeren, krijgt lang niet iedere zorgverlener op dezelfde manier met de hieronder beschreven taken te maken.

Het geheel aan beroepstaken is verdeeld in vier hoofdgebieden:

- Taakgebied 1: begeleiding/coaching en behandeling van cliënten;
- Taakgebied 2: organisatie en samenwerking;
- Taakgebied 3: professionele ontwikkeling;
- Taakgebied 4: onderwijs en onderzoek.

In het kader van dit profiel wordt de term 'cliënt' gebruikt, waarmee ook 'patiënt' dan wel 'zorgvrager' wordt bedoeld (of de wettelijk vertegenwoordiger, als de cliënt minderjarig is, ernstig ziek of gehandicapt, en wel zodanig dat hij zijn wil niet kenbaar kan maken).

De term 'groene zorgverlener' staat voor de beroepsbeoefenaar die tuin en natuur als middel hanteert, zoals: de tuintherapeut, de werk- of activiteitenbegeleider groen, de tuin-, natuur- of wandelcoach.

Op dezelfde wijze wordt uitgegaan van de term 'begeleiden', waarbij in de praktijk onderscheid wordt gemaakt tussen 'behandelen', 'begeleiden', 'coachen' of zorg verlenen. De term 'begeleiding' omvat in dit profiel dus ook behandeling, coaching en zorgverlening.

a. Begeleiding/coaching/behandeling cliënten

1. De groene zorgverlener verzorgt de aanmelding of intake en voert onderzoek uit.
2. De groene zorgverlener formuleert het vraagstuk en stelt de indicatie voor groene zorg.
3. De groene zorgverlener stelt in overleg met de cliënt een coachings/begeleidingsplan op.
4. De groene zorgverlener onderhoudt gedurende het begeleidings/coachings/behandeltraject waar nodig in overleg met en met toestemming van de cliënt contact met relevante derden, zoals onder andere eerdere of andere behandelaars.
5. De groene zorgverlener voert het coachings/begeleidingsplan uit en stelt het zo nodig tussentijds bij. Dit uiteraard in overleg met de cliënt
6. De groene zorgverlener sluit in overleg met de cliënt de begeleiding af en evalueert met de cliënt het verloop.

1. Aanmelding, intake en onderzoek

De groene zorgverlener vraagt de cliënt (en indien noodzakelijk de verwijzer) naar de reden van aanmelding en doet de intake. De groene zorgverlener verzorgt informatie over de intakeprocedure en de bespreekt met de cliënt de mogelijkheden voor begeleiding. Hij vraagt in overleg met en na toestemming van de cliënt indien nodig informatie op bij eerdere of andere behandelaars.

In het intakegesprek gaat hij na welke klachten en vraag de cliënt heeft en welke acties de cliënt al ondernomen heeft om de problematiek te verminderen. Hij informeert naar de visie van de cliënt op de problematiek, verwachtingen ten aanzien van de begeleiding en naar factoren die belemmerend kunnen zijn voor de groene zorgverlening. Voorts neemt hij een anamnese af, waarnaast ook een familie- en sociale anamnese. De groene zorgverlener verzamelt indien nodig aanvullende gegevens voor diagnostiek en begeleiding met behulp van onderzoeksmethoden zoals vragenlijsten en observatiemethoden, proefinterventies of een proefbehandeling. In sommige instellingen is er sprake van een onderzoeksperiode in een observatiegroep.

2. Diagnose, indicatie

De groene zorgverlener plaatst de verkregen gegevens binnen relevante (diagnostische) kaders en formuleert een voorlopige diagnose, een vermoeden over de oorzaken en instandhoudende factoren van de klachten. Groene zorg diagnostiek vormt een aanvulling op diagnostische gegevens zoals geformuleerd met behulp van DSM V, ICD 10, ICF of informatie uit (neuro)psychologisch onderzoek. Het geheel aan diagnostische informatie gebruikt de groene zorgverlener voor de indicatiestelling. In een diagnose-adviesgesprek bespreekt hij de groene zorg diagnose met de cliënt. Wijst de intake of het onderzoek uit dat (de betreffende) groene zorg niet is geïndiceerd, dan zal de groene zorgverlener niet overgaan tot begeleiding. Er volgt een doorverwijzing, of een terugverwijzing naar de verwijzer.

3. Begeleidingsplan en afspraken

De groene zorgverlener overweegt in overleg met de cliënt de mogelijke werkwijzen, doelstellingen en methoden en stelt een begeleidingsplan op. Profiel van "groene zorg" verlenende beroepen maart 2014 Doelstellingen worden expliciet naar voren gebracht. Vervolgens maakt de groene zorgverlener met de cliënt werkafspraken met betrekking tot begeleidingsfrequentie, tijdstip, aanwezigheid, verantwoordelijkheid, geschatte duur, evaluatiemomenten, en financiën en legt deze zo nodig vast in een contract.

De groene zorgverlener rapporteert aan de cliënt, een eventuele verwijzer (indien afgesproken met de cliënt), en (eventueel) het behandelteam over het groene zorgplan.

❖ Begeleiding en bijstelling

Voor een goed verloop van de begeleiding is het belangrijk dat de groene zorgverlener *uitleg* geeft over de inhoud van de begeleiding. De groene zorgverlener past de gekozen werkwijze, methoden, werkvormen en technieken toe om de begeleidingsdoelen te bereiken. Begeleiding geschiedt planmatig en op basis van 'best practice', dat wil zeggen dat er binnen de beroepsgroep consensus bestaat over de gekozen aanpak, of dat deze door wetenschappelijke evidentie wordt ondersteund. De groene zorgverlener onderscheidt verschillende fasen in de begeleiding en stemt zijn interventies daarop af. Hij bevordert met de cliënt een optimale inpassing van de resultaten van de begeleiding in het dagelijks leven van de cliënt. Indien nodig betreft de groene zorgverlener met toestemming van de cliënt derden bij de groene zorg.

De groene zorgverlener onderhoudt met toestemming van de cliënt contact met eventuele andere hulpverleners over afstemming en verloop van de begeleiding.

Op vastgestelde momenten worden tussenevaluaties gedaan. Zo nodig stellen groene zorgverlener en cliënt de (doelen van de) begeleiding tussentijds bij. De groene zorgverlener legt het verloop van de groene zorg schriftelijk vast. De cliënt kan dit te allen tijde inzien. De groene zorgverlener reflecteert over zijn eigen handelen tijdens het begeleidingsproces.

❖ Afsluiting en eindevaluatie

De groene zorgverlener ondersteunt de cliënt in de afrondingsfase van de begeleiding en evalueert de groene zorg met de cliënt volgens de begeleidingsafspraken. Hij besteedt aandacht aan de nabije toekomst van de cliënt in relatie tot de begeleidingsdoelen en bespreekt met de cliënt het eventuele vervolg en/of (door)verwijzing.

De groene zorgverlener verzorgt de eindrapportage.

4. Overige taken

De groene zorgverlener biedt (therapeutische) behandeling/begeleiding in het kader van het behalen van de diverse doelen.

- De groene zorgverlener biedt coaching aan in het kader van het behalen van de diverse doelen.
- De groene zorgverlener biedt tips over preventie aan.
- De groene zorgverlener kan voorlichting, trainingen en advies geven.

In de praktijk kan in de begeleiding onderscheid worden gemaakt tussen behandelen, begeleiden en coachen. Behandelen heeft een therapeutisch karakter en vindt meestal plaats op basis van een medische indicatie – het is curatief. Begeleiding omvat vooral het ondersteunen en activeren van cliënten op verschillende domeinen (wonen, werk, gezondheid, zingeving, relaties). Coachen heeft meestal betrekking op persoonlijke groei en ontwikkelingsvragen. Daarnaast is de werking van coaching meest preventief.

De verschillende begeleidingsvormen hangen samen met begeleidingsduur, begeleidingsdoelen, kwaliteit en opleidingsachtergrond van de zorgverlener en zorgvraag van de cliënt.

❖ Preventie

De groene zorgverlener onderzoekt de behoefte en noodzaak van preventie en stelt vroegtijdig en pro-actief een primair, secundair of tertiair preventieplan op. Een primair preventieplan heeft tot doel bij gezonde doelgroepen de kans op het optreden van stoornissen of beperkingen in het functioneren te verminderen. Een secundair preventieplan richt zich op het vroegtijdig opsporen van stoornissen bij risicogroepen. Een tertiair preventieplan wordt ingezet om bij cliënten achteruitgang in het functioneren te voorkomen. De groene zorgverlener voert het preventieplan uit en past daarbij groene zorg methoden en technieken toe. Hij evalueert de opzet en uitvoering van het preventieplan met de betrokkenen.

❖ **Voorlichting, training en advies**

De groene zorgverlener geeft voorlichting en trainingen aan cliënten(groepen) en past daarbij groene zorg methoden en technieken toe. Hij geeft advies vanuit zijn deskundigheid aan andere professionele hulpverleners ten aanzien van de voorgelegde problematiek. Groene zorgverleners kunnen ook trainingen geven in het bedrijfsleven of aan het personeel van een zorginstelling, om vakspecifieke vaardigheden aan te leren. Trainingen kunnen ook bedoeld zijn om de samenwerking tussen teamleden te verbeteren en hun communicatieve vaardigheden aan te spreken.

b. Organisatie en samenwerking

De groene zorgverlener werkt samen met andere disciplines in een behandelteam, afdeling, dienst of praktijk in het kader van een zorg/begeleidingsplan.

De groene zorgverlener werkt samen met collega's groene zorgverleners in een behandelteam, afdeling, dienst of praktijk.

De groene zorgverlener beheert randvoorwaarden.

1. *Samenwerken rondom begeleiding*

De groene zorgverlener verzorgt informatie omtrent het begeleidingsaanbod en de aanmeldprocedure voor verwijzers en eventueel het behandelteam. Ook als vrijgevestigd begeleider heeft de groene zorgverlener op tal van momenten te maken met andere professionals en instanties, zoals verwijzers, huisartsen en zorgverzekeraars. Waar mogelijk participeert hij in multi- of interdisciplinaire overlegvormen ten behoeve van de cliënt.

Hij is in staat om een zowel mondeling als schriftelijk een bijdrage te leveren aan een meer omvattend begeleidingsplan, waarbij de groene zorg een onderdeel is van de totale begeleiding. Zijn bijdrage kan zowel betrekking hebben op de diagnostische fase, het verloop van de begeleiding als op de evaluatie van de begeleiding.

2. *Samenwerken in een organisatie*

De groene zorgverlener stemt zijn werkzaamheden af met andere disciplines en met collega's in de groene zorgverlening die actief zijn in de begeleiding. Hij levert bijdragen aan de ontwikkeling van het behandelbeleid van de instelling, afdeling, dienst of praktijk door deel te nemen aan overlegvormen of het opstellen van beleidsnotities. De groene zorgverlener levert bijdragen aan de onderlinge samenwerking door het organiseren of bijwonen van intervisie en onderlinge consultatie. Hij geeft eventueel leiding aan andere groene zorgverleners of andere disciplines.

3. *Beheer van randvoorwaarden*

Om de begeleiding zo goed mogelijk te laten verlopen, draagt de groene zorgverlener zorg voor een goed beheer van werkruimten en materialen. Het verlenen van groene zorg stelt vaak bijzondere eisen aan de werkruimte en het materiaal dat ten behoeve van de begeleiding wordt gebruikt. De groene zorgverlener voert een inzichtelijke cliëntenadministratie, waarbij de privacy van de cliënten gewaarborgd is. Hij beheert en archiveert (eventuele) producten en producties uit de groene zorg. De groene zorgverlener levert bijdragen aan het verder ontwikkelen van beheer, door eventueel deel te nemen aan overleg hierover.

c. Professionele ontwikkeling

De groene zorgverlener ontwikkelt en onderhoudt de eigen beroepscompetenties.

1. *Ontwikkelen en onderhouden van de eigen beroepscompetenties*

De groene zorgverlener bespreekt zijn beroepsmatig handelen, ten aanzien van eigen kennis, kunde en attitude, plaats en functioneren als groene zorgverlener door deel te nemen aan overlegvormen. Hij bespreekt zijn persoonlijke functioneren binnen de beroepsuitoefening door deel te nemen aan intervisie, supervisie, intercollegiale toetsing en visieontwikkeling.

De groene zorgverlener verdiept zijn kennis en vakspecifieke vaardigheden door deel te nemen aan bij- en nascholing, aansluitend op de eigen beroepspraktijk. Hij stelt zich op de hoogte van nieuwe

ontwikkelingen door deel te nemen aan studiedagen, symposia, congressen, cursussen e.d. welke in relatie staan tot het eigen vakgebied. De groene zorgverlener houdt vakliteratuur bij en integreert nieuwe ontwikkelingen in zijn eigen werkzaamheden.

d. Onderwijs en onderzoek

De groene zorgverlener brengt kennis en ervaring over aan anderen.

De groene zorgverlener draagt bij aan onderzoek naar bestaande begeleidingsvormen en aan het ontwerpen van nieuwe begeleidingsvormen.

De groene zorgverlener profileert de groene zorg verlenende beroepen.

1. Overbrengen van kennis en ervaring aan anderen

De groene zorgverlener verzorgt als (gast)docent lessen in het eigen vakgebied aan opleidingen in de gezondheids- en welzijnszorg. Hij begeleidt en beoordeelt stagiaires van opleidingen in de groene zorg verlenende beroepen, op grond van stage-overeenkomsten en onderhoudt contact met bedoelde opleidingen over de stage.

De groene zorgverlener levert (eventueel) bijdragen aan stages van hulpverleners uit andere disciplines. Hij geeft (na het behalen van de bevoegdheid) supervisie aan collegae groene zorg verlening. Op studiedagen, symposia en congressen kan de groene zorgverlener lezingen, presentaties of workshops verzorgen.

2. Bijdrage leveren aan ontwerpen van begeleidingsvormen en onderzoek

De groene zorgverlener systematiseert gegevens ten behoeve van het ontwerpen en ontwikkelen van nieuwe begeleidingstheorieën en -werkwijzen.

Omdat groene zorgverleners hun begeleiding inzichtelijk willen maken en waar mogelijk toetsen, is het belangrijk dat groene zorgverleners hun gegevens systematiseren. Daarnaast is ook het inspelen op nieuwe ontwikkelingen in de verschillende werkvelden en nieuwe zorgvragen van belang.

De groene zorgverlener zet praktijkgericht onderzoek op, voert het uit of verstrekt gegevens voor onderzoek van anderen. Hij presenteert onderzoeksresultaten, en publiceert hierover in de vakliteratuur of verleent daaraan zijn medewerking.

3. Profileren van de groene zorg verlenende beroepen

De groene zorgverlener vertegenwoordigt de groene zorg verlenende beroepen en behartigt de belangen van groene zorgverleners buiten de eigen organisatie.

Hij publiceert in boeken, (vak)bladen en andere periodieken of via het internet. De groene zorgverlener levert bijdragen aan activiteiten van de BVGZ.

Hij ontwikkelt zo mogelijk programma's, producten of modules die aansluiten bij actuele vragen in de werkerreinen van de groene zorgverlener, waar mogelijk in samenwerking met anderen. De groene zorgverlener ontwikkelt methoden, technieken en richtlijnen om de kwaliteit van groene zorg verlening te optimaliseren.

BIJLAGE

OPLEIDING EN ACCREDITATIE

De beroepsvereniging Groene Zorg kent 4 verschillende categorieën waarin het beroep van groene zorgverlener wordt uitgeoefend. Vervolgens worden de verschillende categorieën toegelicht.

1. Natuur en/of wandelcoach
2. (Werk)begeleider in natuur of tuin (niet zelfstandig)
3. Tuin- of natuurtherapeut (basis)
4. Tuin- of natuurtherapeut (specialist)

1. Natuur en/of wandelcoach

Dit zijn mensen die inzicht hebben in het vak van coach en op het terrein van coachen in de natuur en/of tijdens een wandeling speciale vaardigheden hebben ontwikkeld. Samen met de cliënt stellen zij vanuit hun expertise begeleidingsdoelen vast en zetten hun instrumentarium in om deze doelen te bereiken.

Praktijkervaring

- Minimale aantoonbare ervaring (vanaf het begin van de loopbaan als coach) 1 jaar

Continue ontwikkeling

- Aantoonbaar bijwonen van minimaal twee intervisiebijeenkomsten per jaar. De beroepsvereniging Groene Zorg biedt deze mogelijkheid voorafgaand aan haar seizoensbijeenkomsten. Onderlinge intervisiebijeenkomsten van leden zijn ook afdoende, mits aantoonbaar.
- Werken volgens de beroepscode voor Groene Zorgverleners is vereist en dient aantoonbaar te zijn.

Professionele ontwikkeling

- Aantoonbaar bijwonen van minimaal twee vakgerichte scholingsbijeenkomsten per jaar. De bijeenkomsten van de beroepsvereniging worden ook als zodanig aangemerkt.

2. (Werk)begeleider in natuur of tuin (niet zelfstandig)

(Werk) begeleiders zijn mensen die in opdracht van een organisatie, school of zorginstelling mensen begeleiden in natuur of tuin bij het uitvoeren van hun werkzaamheden. Zij werken vanuit hun eigen expertise. De begeleiding is gericht op het verhogen van prestaties, het opbouwen van vertrouwen en het verder ontwikkelen van capaciteiten bij cliënten, studenten of scholieren die zij begeleiden vanuit een medische, of sociaal pedagogische achtergrond. Afhankelijk van aard en doel van de begeleiding kan deze in het kader van een behandelplan plaatsvinden door te werken aan leerdoelen, behandeldoelen en/of het ontwikkelen van diverse vaardigheden.

Praktijkervaring

- Minimale aantoonbare ervaring (vanaf het begin van de loopbaan als werkbegeleider) 1 jaar

Continue ontwikkeling

- Aantoonbaar bijwonen van minimaal twee intervisiebijeenkomsten per jaar. De beroepsvereniging Groene Zorg biedt deze mogelijkheid voorafgaand aan de seizoensbijeenkomsten. Onderlinge intervisiebijeenkomsten van leden zijn ook afdoende, mits aantoonbaar.
- Werken volgens de beroepscode voor Groene Zorgverleners is vereist en dient aantoonbaar te zijn.

Professionele ontwikkeling

- Aantoonbaar bijwonen van minimaal één scholingsbijeenkomst per jaar. De bijeenkomsten van de beroepsvereniging worden ook als zodanig aangemerkt.
- Aantoonbaar bewijs van deskundigheid en/of een afgeronde opleiding als (werk)begeleider die door de Beroepsvereniging Groene Zorg is erkend.

3. Tuin- of natuurtherapeut/zorgaanbieder (basis)

Een tuin- of natuurtherapeut, in dienst van een organisatie of instelling of zelfstandig, die bijdraagt aan het behandel of ontwikkelplan van een cliënt door het inzetten van de expertise op het specifieke vakgebied van tuin of natuur.

Medische basiskennis is niet vereist.

Praktijkervaring

- Minimale aantoonbare ervaring (vanaf het begin van de loopbaan als tuintherapeut) 1 jaar

Continue ontwikkeling

- Werken volgens de beroepscode voor Groene Zorgverleners is vereist en dient aantoonbaar te zijn.
- Aantoonbaar bijwonen van minimaal twee intervisiebijeenkomsten per jaar. De beroepsvereniging Groene Zorg biedt deze mogelijkheid voorafgaand aan haar seizoensbijeenkomsten. Onderlinge intervisiebijeenkomsten van leden zijn ook afdoende, mits aantoonbaar.

Professionele ontwikkeling

- Het bijwonen van minimaal twee vakgerichte scholingsbijeenkomsten per jaar. De bijeenkomsten van de beroepsvereniging worden ook als zodanig aangemerkt.
- Aantoonbaar bewijs van deskundigheid en/of een afgeronde opleiding als tuin of natuurtherapeut die door de Beroepsvereniging Groene Zorg is erkend.

4. Tuin- of natuurtherapeut (specialist)

Een tuintherapeut die in staat is zelfstandig een behandel of ontwikkelplannen op te stellen, uit voeren en te evalueren op het specifieke vakgebied van tuin of natuur. Ook is deze in staat zelfstandig te opereren in het specifieke maatschappelijke veld van zorg en welzijn. Medische basiskennis is een vereiste.

Praktijkervaring

- Minimale aantoonbare ervaring (vanaf het begin van de loopbaan als tuintherapeut) 1 jaar

Continue ontwikkeling

- Aantoonbaar bijwonen van minimaal twee intervisiebijeenkomsten per jaar. De beroepsvereniging Groene Zorg biedt deze mogelijkheid voorafgaand aan haar seizoens-

bijeenkomsten. Onderlinge intervisiebijeenkomsten van leden zijn ook afdoende, mits aantoonbaar.

- Werken volgens de beroepscode voor Groene Zorgverleners is vereist en dient aantoonbaar te zijn.

Professionele ontwikkeling

- Minimaal 2 scholingsbijeenkomsten op jaarbasis in de vorm van workshops, trainingen en/of opleidingen in het vakgebied. De bijeenkomsten van de beroepsvereniging worden ook als zodanig aangemerkt.
- Aantoonbaar bewijs van deskundigheid en/of een afgeronde opleiding als tuin of natuurtherapeut die door de Beroepsvereniging Groene Zorg is erkend.
- Onderhouden van de medische basiskennis is een vereiste.

Criteria waar onderwijsinstellingen aan moeten voldoen

De Beroepsvereniging Groene Zorg is een jonge vereniging. Ze werkt hard aan het professionaliseren van het beroep. Vooralsnog heeft de vereniging nog geen accreditatiebeleid voor onderwijsinstellingen vastgesteld. Wel beveelt ze opleidingen van een aantal hogescholen en instellingen aan vanuit de goede theoretische en praktische ervaringen met door genoemde instellingen opgeleide leden. Deze opleidingen zijn te vinden op de bijgevoegde lijst. De beroepsvereniging stelt zich ten doel met een accreditatie- en toetsingsbeleid per beroepscategorie te komen voor de erkenning van de opleidingen, waarbij zij ook zal beschrijven op basis van welke theoretische en praktische toetsingscriteria zij de hen zal toetsen. Daarnaast zal zij met een accreditatie en toetsingsbeleid komen voor aanbieders van studiedagen op het vakgebied.

Onderscheidend lidmaatschap

De beroepsvereniging Groene Zorg richt zich op professionals, zoals in dit profiel beschreven. Mensen die ervaring hebben met het coachen, begeleiden en behandelen van mensen in natuur en tuin zijn welkom. De beroepsvereniging zal de criteria die gelden voor aspirant-leden (mensen in opleiding), basisleden en specialistische leden (mensen die een vierjarige opleiding hebben gevolgd en over medische basiskennis beschikken) de komende jaren verder uitwerken.

Toetsing van de leden aan opleidingscriteria en wijze van toetsing van EVC

In het komende jaren zal de beroepsvereniging de verschillende opleidingen van haar leden inventariseren en vastleggen.

Ook maakt zij een start met het opstellen van criteria voor gelijkwaardig opleidingsniveau op basis van eerder verworven competenties op zowel theoretisch als praktisch gebied. Vanaf 2016 zal zij haar leden op deze criteria toetsen.

Stappen tot nu toe

De beroepsvereniging Groene Zorg is opgericht om de deskundigheid van iedereen die in de groene zorg werkzaam is als coach, begeleider of therapeut te bevorderen. De volgende activiteiten onderneemt ze al:

- Het organiseren van 4 netwerkbijeenkomsten per jaar rond actuele thema's in het vak.
- Het bieden van een platform voor uitwisseling van kennis
- Het opzetten van systematische casuïstiek
- Het delen van kennis via de website www.groene-zorg.nl
- Het verzorgen van de digitale nieuwsbrief over de ontwikkelingen in het vak.